

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

40

JULKAISTAAN
VKP(b):n. IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
при ЦК КПСС

В. И. Л Е Н И Н

СО Ч И Н Е Н И Я

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTTI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KUSTANNUSLIIKE EDISTYS
MOSKOVA—PETROSKOI

V. I. LENIN

40
OSA

Agraarikysymyksen vihkot
1900—1916

ESIPUHE

Tämä osa sisältää "Agraarikysymyksen vihkot" — alustavaa aineistoa teoksia varten, joissa V. I. Lenin eritteli Länsi-Euroopan maiden, Venäjän ja Amerikan Yhdysvaltojen kapitalistista maataloutta, arvosteli agraarikysymyksessä esiintyneitä porvarillisia ja pikkuporvarillisia teorioita, reformismia ja revisionismia.

Tämän osan sisältämät aineistot käsittävät vuosien 1900 ja 1916 välisen kauden. Uusissa olosuhteissa, jolloin kapitalismi siirtyi korkeimpaan ja viimeiseen kehitysvaiheeseensa, imperialismin vaiheeseen, Lenin kiinnittää suurta huomiota proletariaatin vallankumouksellisen puolueen agraariohjelman ja agraaripolitiikan kehittelyyn ja perusteluun sekä marxilaisen agraariteorian edelleen kehittämiseen, t.s. niiden kysymysten kehittelyyn, jotka koskevat maaseudun luokkia ja luokkataistelua, proletariaatin johtamaa työväenluokan ja talonpoikaiston liittoa ja näiden yhteistä taistelua tilanherroja ja kapitalisteja vastaan demokratian ja sosialismin puolesta. Vallankumouksen kohtalo riippui siitä, kenen mukana lähtee kulkemaan talonpoikaisto, joka käsittää monissa Euroopan maissa valtaosan tai huomattavan osan väestöstä. Talonpoikaiston saamiseksi proletariaatin liittolaiseksi lähestyvässä vallankumouksessa oli paljastettava lopullisesti vihollis-

puolueet, jotka pyrkivät saamaan talonpoikaiston johdet-
tavakseen, ja näiden puolueiden ideologit.

Uudella aikakaudella nämä kysymykset kävivät erittäin ajankohtaisiksi ja merkitykseltään kansainvälisiksi. Juuri sen vuoksi porvarilliset taloustieteilijät, reformistit ja revisionistit hyökkäilivät yhä kiivaammin marxilaisuutta vastaan. Marxilaisuutta arvostelivat porvariston apologeetat, pikkuporvarillisten puolueiden ideologit sekä sosialidemokratian riveissä olleet opportunistit. Kaikki he kiistivät Marxin maankorkoteorian, maanviljelystuotannon keskittymisen lain sekä suurtuotannon etuisuudet pientuotantoon verrattuna ja väittivät, että maatalous kehittyy muka erikoisten lakien mukaan ja että siinä vaikuttaa vääjäämätön "maan vähenevän hedelmällisyyden laki". He olivat sillä kannalla, että ratkaiseva merkitys maanviljelyksessä on valtoimilla luonnonvoimilla eikä ihmisen työllä ja työvälillä. Tosiasioita ja tilastotietoja väärentämällä "Marxin arvostelijat" yrittivät todistella pienen talonpoikaistalouden "vankkuutta" ja sen paremmuuksia kapitalistiseen suurtuotantoon verrattuna.

V. I. Leninin historiallinen ansio agraarikysymyksen kehittämisessä on se, että hän suojasi Marxin vallankumouksellisen opin "arvostelijain" hyökkäyksiltä ja kehitti tätä oppia edelleen uusia historiallisia olosuhteita vastaavasti luodessaan uudentyyppisen proletaarisen vallankumouspuolueen ohjelmaa, strategiaa ja taktiikkaa, todisti mahdolliseksi ja välttämättömäksi proletariaatin johtaman työväenluokan ja talonpoikaiston liiton vallankumouksen eri vaiheissa ja osoitti, miten se saadaan aikaan.

Agraarikysymyksen teoreettisella kehittelyllä oli varsin suuri merkitys määriteltäessä työväenluokan ja erilaisten talonpoikaisryhmien oikeita keskinäisiä suhteita vallankumoustaistelun kehitysprosessissa. Talonpoikaisto jakautuu kapitalismin aikana erilaisiin etujensa kannalta toisistaan eriäviin ja vastakkaisiin luokkaryhmiin, jolloin keskivarakkaan talonpoikaiston "poishuuttoutumisen" kustannuksella toiseen kohtioon erottuu määrällisesti vähälukuinen, mutta taloudellisesti voimakas huippukerros, varakas kula-

kisto ja toiseen kohtioon maalaisköyhälistön, maaseudun proletaarien ja puoliproletaarien joukot. Lenin osoittaa, että talonpoika, pien-tavarantuottaja, on luonteeltaan kaksinainen, että sen taloudelliset ja poliittiset edut ovat kaksinaiset: toisaalta ne ovat sellaisen työtätekevän talonpojan perusetuja, joka kärsii tilanherran ja kulakin harjoittamasta riistosta, mikä pakottaa hänet hakemaan tukea ja apua proletariaatilta, ja toisaalta yksityisomistajatalonpojan etuja, minkä vuoksi häntä vetää porvariston puoleen ja hän on poliittisesti epävakaa ja horjuu työväenluokan ja porvariston välillä. Lenin korostaa työväenluokan ja talonpoikaiston sellaisen liiton välttämättömyyttä, jossa proletariaatti esittää johtajan osaa ja joka auttaa proletariaatin diktaatturin pystyttämistä ja sosialismin rakentamista työläisten ja talonpoikain yhteisin ponnistuksin.

* * *

Tämän osan *ensimmäinen* jakso sisältää agraarikysymystä käsittelevien Leninin teosten jäsennyksiä ja konsepteja. Ensi sijalla niiden joukossa on "Agraarikysymys ja 'Marxin arvostelijat'" teoksen (ks. Teokset, 5. ja 13. osa) alustava aineisto. Tässä osassa julkaistuista kyseisen teoksen lukuisista jäsennyksistä nähdään havainnollisesti, kuinka Lenin hahmottelee peruslinjan ja konkreettiset kysymykset ryhtyessään arvostelevaan porvarillisia reformistisia teorioita ja revisionismia. Niissä on esitetty ohjelma, jonka mukaan Lenin muokkasi lukuisista alkulähteistä ottamansa välttämättömän todenperäisen aineiston kumotakseen paljon puhuttua "maan vähenevän hedelmällisyyden lakia" koskevat "Marxin arvostelijain" perustelut, malthusilaiset katsomukset työtätekevien onnettomuuksien syistä, näiden hyökkäilyt Marxin maankorkoteoriaa vastaan j.n.e.

Kootessaan aineistoa "Agraarikysymys ja 'Marxin arvostelijat'" nimistä teostaan sekä agraarikysymystä koskevia

sujärjestelmään pohjautuvaan tilanherrain talouden hoitoon. Maaorjuuden jäänteet jarruttivat tuotantovoimien kehitystä sekä Venäjän teollisuudessa että maataloudessa, jätättivät Venäjää yhä enemmän jälkeen teknillisessä ja taloudellisessa suhteessa Lännen kehittyneimmistä kapitalistimaista ja olivat työväenluokan ja talonpoikaiston orjuuttavien riistomuotojen säilymisen pohja. Sen vuoksi agraarikysymys oli Venäjän porvarillis-demokraattisen vallankumouksen perusta ja määräsi tämän vallankumouksen erikoisuuden.

Lenin korosti erikoisesti teorian merkitystä puolueen ohjelman laatimisessa: "Jotta voitaisiin verrata ohjelmia ja antaa niistä arvio, täytyy tarkastella *periaatteita* ja teoriaa, joista ohjelma juonuu" (tämä osa, s. 28). Talonpoikaistalouden taloudellisen olemuksen teoreettinen erittely soi Leninille mahdollisuuden määrittellä oikein, mitkä proletariaatin ja eri talonpoikaiskerrostien luokkaedut ovat porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa yhteneväisiä ja mitkä eriäviä, sekä viitoittaa politiikan talonpoikaiston suhteen. Porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kauden agrariohjelman perustehtävänä oli määrittää vaatimukset, joiden tarkoituksena oli saada talonpoikaisto proletariaatin liittolaiseksi taistelussa tsaarivaltaa ja tilanherroja vastaan. "Meidän agrariohjelmamme **ajatus**: Venäjän proletariaatin (maaseudun proletariaatin siinä luvussa) täytyy tukea talonpoikaistoa taistelussa maaorjuutta vastaan" (tämä osa, s. 38). Lenin arvosteli murhaavasti sosialistivallankumouksellisten (eserrien) agrariohjelmia ja todisti kumoamattomasti, kuinka periaatteettomuus ja eklektisismi teoriassa johtivat eserrät siihen, että he sivuuttivat taantumuksellisten tapaan vaitiololla tuon kauden historialliset tehtävät — maaorjuuden jäänteiden hävittämisen, kiistivät talonpoikaiston luokkakautumisen ja luokkataistelun maaseudulla, laativat erilaisia "maan sosialisointi"- ja "tasanjako"-luonnoksia j.n.e.

Samalla kun Lenin kohdisti arvostelunsa kärjen eserriä vastaan, hän paljasti P. P. Maslovin, A. S. Martynovin, D. B. Rjazanovin ja muiden tulevien menshevikkien marxi-

laisvastaiset katsomukset Venäjän maataloutta ja talonpoikaista koskevassa kysymyksessä: nämä väittivät, ettei talonpoikaisto voi esittää vallankumouksellista osaa, ja pitivät sitä kauttaaltaan taantumuksellisena joukkona. Toisin kuin menshevikit Lenin korosti, että narodnikkilaisuus oli luonteeltaan kaksinaista, siinä oli demokraattinen puoli, joka edellytti taistelua maaorjuuden jäänteitä vastaan, ja utooppinen taantumuksellinen puoli, joka kuvasti pikkuporvarin pyrkimyksiä ikuistaa pientaloutensa. Samassa yhteydessä Lenin sanoi, että narodnikkilaisuuden historiallista merkitystä arvioitaessa on otettava varteen sen kummatkin puolet.

Ensimmäinen jakso päättyy "Talonpoikaisto ja sosialidemokratia" kirjoituksen kahteen jäsennykseen (ks. tätä osaa, ss. 46—48). Nämä jäsennykset antavat perusteen olettaa, että Lenin aikoi kirjoittaa tästä aiheesta erikoisen teoksen tehdäkseen siinä yhteenvedon agraarisuhteiden tutkimuksen tuloksista ja ulkomaiden sosialististen puolueiden kokemuksesta agraariohjelmien laadinnassa sekä perustellakseen politiikkaa, jota VSDTP noudatti talonpoikaiston suhteen. Lenin mainitsee niissä tarkkanäköisesti "agraarikysymyksen käytännöllisestä merkityksestä todennäköisessä lähitulevaisuudessa" (tämä osa, s. 48), osoittaa Venäjän maaseudun luokkasuhteiden erikoisuudet ja sen, että maaseudun proletariaatin on taisteltava rintaman kahdella sivustalla: toisaalta tilanherroja ja maaorjuuden jäänteitä ja toisaalta porvaristoa vastaan. Lenin esittää ne johtavat periaatteet, joiden mukaan marxilaisen puolueen tulee orientoitua maaseudulla, missä luokkataistelua käydään mutkikkaassa tilanteessa: "Yhdessä talonpoikaistorvariston kanssa tilanherroja vastaan. Yhdessä kaupungin proletariaatin kanssa talonpoikaistorvaristoa vastaan" (tämä osa, s. 46).

Tämän osan *toisessa* jaksossa kuvastuu, kuinka on käsitelty kriittisesti sitä laajaa tosiasi- ja tilastoaineistoa, jota on esitetty agraarikysymystä koskevassa porvarillisessa ja pikkuporvarillisessa kirjallisuudessa ja virallisissa tietolähteissä. Erittäin mielenkiintoisia ovat

aineistot, jotka on omistettu useissa Euroopan maissa toimitettujen maatalouden ja eritoten talonpoikaistalouden tilaa koskevien erikoisten tilastotiedustelujen tulosten erittelylle ja muokkaukselle.

Leninin laatimat jäsennykset, konseptit ja muistiinpanot ovat loistava näyte agraarisuhteiden todella tieteellisestä erittelystä, marxilaisen metodin soveltamisesta yhteiskuntataloudellisten tilastotietojen muokkaukseen ja porvarillisten tietolähteiden ja kirjallisuuden kriittisestä hyväksikäytöstä. Lenin kumosi porvarillisten taloustieteilijäin, reformistien ja revisionistien väitteet ja todisti vakuuttavasti todenperäisten tietojen perusteella, että kapitalistinen suurtuotanto on maataloudessakin tuottoisampaa kuin pientuotanto ja että se syrjäyttää väistämättömästi viimeksi mainitun; että suurpääoma pakkoluovuttaa talonpoikaisten pientalouden ja työtätekevää talonpoikaisto joutuu taloudelliseen häviöön ja proletarisoituu. Sellainen on maatalouden kapitalistisen kehityksen *yleinen lainmukaisuus*, samalla kun sen ilmenemismuodot eri maissa ovat *erilaiset*.

S. Bulgakovin, E. Davidin, M. Hechtin, F. Hertzin ja K. Klawkin teoksia koskevissa arvostelevissa huomautuksissaan Lenin kumoo porvarilliset reformistiset teoriat, jotka ylistivät pientaloutta maanviljelyksessä ja sen "parremuutta" suurtuotantoon verrattuna. Hän paljastaa ne porvarillisten ja pikkuporvarillisten taloustieteilijäin käyttämät menetelmät, joiden avulla suurtalouksien tuloja keinotekoisesti alennetaan ja pientalouksien tuloja korotetaan. Sellaisten valheellisten ylistysten vastapainoksi, että pientalonpojan ahkeruuden ja taloudellisuuden, säästäväisyyden ja kestävyyyden ansiosta pientalous on muka "elin-kykyistä", Lenin osoittaa, että pientaloutta maanviljelyksessä pitää pystyssä pienviljelijän ylenmääräinen rasittava työnteko ja aliravitsemus, hänen elinvoimiansa jatkuva ryöstökulutus, karjakannan huononeminen ja maan tuottovoiman ryöstökäyttö.

Erittäin ankarasti Lenin arvostelee reformisteja ja revisionisteja, jotka "höynäyttävät muita sanoen olevansa

socialisteja” ja kaunistelevat kapitalistista todellisuutta ahkerammin kuin porvarilliset tusina-apologeetat. Lenin erittelee yksityiskohtaisesti E. Davidin kirjaa ”Sosialismi ja maatalous” — agraarikysymystä käsittelevää revisionismin tärkeintä teosta — ja osoittaa, että se on kokoelma ”sosialistisilla” fraaseilla verhottuja porvarillisia ennakkoluuloja ja porvariston valheita.

Samanaikaisesti Lenin poimii ja tutkii perin pohjin porvarillisista lähteistä ja kirjallisuudesta löytämänsä tietellisessä suhteessa kelvollisen tosiasia-aineiston sekä oikeat havainnot ja johtopäätökset. Lenin kirjoittaa muistiin O. Pringsheimin artikkelista huomautuksen, että ”nykyaikaista maataloudellista suurtuotantoa pitää verrata *manufaktuuriin (siinä mielessä, missä Marx sen käsittää)*” (tämä osa, s. 87), ja sitten esittää sen teoksissaan monta kertaa (ks. Teokset, 5. osa, s. 131 ja 22. osa, s. 89). F. Mauricen ”Maanviljelys ja sosiaalinen kysymys. Ranskan maanviljelys- ja agraariolot” kirjan johdosta Lenin tekee tällaisen huomautuksen: ”Tekijällä on kerrassaan typeriä mitä primitiivisimpiä anarkistisia ajatuksia. On joitakuita mielenkiintoisia asiallisia huomautuksia” (tämä osa, s. 153).

Lenin kiinnittää erikoista huomiota Tanskan agraarijärjestelmää valaisevien tilastotietojen erittelyyn, sillä kapitalismin apologeetat kuvasivat Tanskan talonpoikaisen pientuotannon ”ihanne”-maaksi. Lenin paljastaa porvarillisten taloustieteilijöiden ja revisionistien väärennysmenetelmät ja näyttää, että agraarijärjestelmä tuossa maassa on luonteeltaan *kapitalistinen*. Porvarillinen poliittinen taloustiede ja revisionistit hämäävät sen perustosiasian, että valtaosa maista ja karjasta on Tanskassa kapitalistisesti talouttaan hoitavien maanomistajain hallussa (ks. tätä osaa, ss. 209 ja 378—384). ”Tanskan maatalouden perustana on suuri ja keskisuuri *kapitalistinen* maanviljelys”, Lenin kirjoittaa. ”Puheet ’talonpoikaismaasta’ ja ’pienviljelyksestä’ ovat pelkkää porvarillista apogee-tiikkaa ja tosiasiain vääristelyä, jota kaikenlaiset tittelöidyt ja tittelöimättömät pääoman ideologit harjoittavat”

(Teokset, 13. osa, s. 184). Lenin ruuskii "sosialisteja", jotka hämäävät tuotannon keskittymisen ja sen, että suurtuotanto syrjäyttää pientuotantoa, ja ovat vaiti siitä tosiasiasta, että Tanskan maatalouden kapitalistinen kukoistus pohjautuu maalaisväestön *joukoittaiseen proletarisoitumiseen*.

Osan kolmas jakso käsittää Euroopan ja USA:n kapitalistista maataloutta koskevaa tutkimusaineistoa vuosilta 1910—1916, m.m. aineistot, jotka liittyvät kirjaan "Uusia tietoja kapitalismin kehityslaeista maanviljelyksessä. I vihko. Kapitalismi ja maanviljelys Amerikan Yhdysvalloissa".

Tässä teoksessa korostetaan, että USA "uusimman kapitalismin edistyneimpänä maana" on erittäin mielenkiintoinen maatalouden yhteiskunnallisen ja taloudellisen rakenteen sekä nykyaikaisen kapitalismin oloissa tapahtuvan maatalouden kehityksen muotojen ja lakien tutkimisen kannalta. "Amerikassa maatalouskapitalismi on *puhtaampaa*, työnjako *puhtaampaa*; vähemmän yhteyksiä keskiaikaan, maahan kiinnitettyihin työläisiin; maankorko painaa vähemmän; kaupallisen ja luontoistaloudellisen maanviljelyksen sekaantuminen toisiinsa vähäisempää" (tämä osa, s. 424). Tärkeää on niin ikään se, että USA on maa, jossa kapitalistinen maanviljelys on mittasuhteiltaan laajinta ja suhteiltaan moninaisinta, vivahteiltaan ja muodoiltaan rikkainta.

Todellista asiaintilaa väärentäen porvarilliset taloustieteilijät, reformistit ja revisionistit yrittävät kuvata USA:n farmaritalouden maanviljelyksen "ei-kapitalistisen kehityksen" mallinäytteeksi, siis sellaisen maanviljelyksen, jossa "omaan työhön perustuva pienviljelys" muka syrjäyttää suurtuotantoa, suurin osa farmeista on "omaan työhön perustuvia talouksia" j.n.e. Niitä yleisiä porvarillisia katsomuksia, että maanviljelys kehittyy kapitalistisessa yhteiskunnassa ei-kapitalistista tietä, edusti tyyppillisesti N. Gimmer, joka esitti nämä katsomuksensa USA:n vuoden 1910 väenlaskennan yhteenvetoja käsittelevässä artikkelissaan. "Gimmer porvarillisten katsomusten

kiteytymänä. Hänen lyhyt artikkelinsa on *tässä suhteessa* nidoksien veroinen”, Lenin huomauttaa (tämä osa, s. 412). Johtopäätöksiä tehdessään marxilaisuuden vastustajat ”nyhtäisevät erillisiä tosiasioita ja yksityisseikkoja, erillisiä numeroita ja pikkutietoja erilleen poliittisten ja taloudellisten suhteiden yleisestä yhteydestä”. Amerikan tilaston yleisiin tietoihin nojautuen Lenin luo ”kuvan kapitalismista Amerikan maanviljelyksessä kokonaisuudessaan” (Teokset, 22. osa, s. 7).

Porvarillinen tilastotiede, Lenin huomauttaa, kokoaa maataloustiedusteluja toimittamalla runsaasti aineistoa, mutta tämä kutakin erillistä taloutta koskevien tietojen ”runsauden ja täydellisyyden puolesta erinomainen” aineisto menettää arvonsa ja menee pilalle, muuttuu aivan kelvottomaksi väärän yhdistelyn ja ryhmittelyn vuoksi ja lopputuloksena on tolkuttomia numerosarakkeita, tilastollista ”numerokonstailua”.

Lenin muokkaa itsenäisesti yleisiä maataloudellisia tilastotietoja ja laatii taulukoita talouksien tieteellisiä ryhmittelyperiaatteita vastaavasti. Erinomaisena mallinäytteenä yhteiskuntataloudellisen tilastoinnin käyttämisestä eräänä sosiaalisen tiedostamisen välineenä on Leninin laatima yhteenvetotaulukko (ks. tätä osaa, ss. 444—445). Vertaamalla ja rinnastamalla keskenään kolmea eri farmiryhmää — tulojen, s.o. farmeilla tuotettavan tuotteen arvon, maan määrän ja tuotannon erikoisalan (tärkeimmän tulolähteen) kannalta — hän osoittaa kapitalismin ristiriidat ja kehityssuunnan USA:n maanviljelyksessä.

Leninin tekemä laajan faktillisen agraaritilastoaineiston ja yleisten tietojen analyysi todistaa kumoamattomasti USA:n maatalouden kehittyvän kapitalismin tietä. Siitä ovat todisteena palkkatyön käytön kauttaaltainen lisääntyminen, palkkatyöläisten osuuden suureneminen, itsenäisten yrittäjäin määrällinen väheneminen, keskiryhmien poishuuhtoutuminen ja äärimmäisten ryhmien voimistuminen, kun otetaan huomioon farmien kokonaismäärä sekä kapitalististen suurtalouksien kasvu ja pientalouksien

syrjäyttäminen. Kapitalismin kasvun teinä USA:n maanviljelyksessä, Lenin kirjoittaa, on sekä maa-alaltaan suurien talouksien joudutettu kehittäminen laajaperäisen maanviljelyksen seuduilla että tuotannon mittasuhteiden puolesta suurempien kapitalististen talouksien perustaminen pienemmillä maapalstoilla voimaperäisen maanviljelyksen seuduilla. Maataloudessa tehostuu tuotannon keskittyminen ja pienfarmareiden pakkoluovutus ja syrjäyttäminen — omistajien prosentuaalinen määrä farmarien joukossa pienenee.

Lenin osoittaa kirjassaan, kuinka kurja on pienfarmareiden ja vuokraviljelijöiden, eritoten neekerien asema, joita sorretaan häikäilemättömästi ja katalasti. "Kuo-reensa sulkeutuneisuus, luutuneisuus, raittiin ilman puute, jonkinlainen 'vapautettujen' neekerien vankila — sellainen on Amerikan etelä" (Teokset, 22. osa, s. 15). Samalla Lenin panee merkille, että Amerikan neekerien taloudellinen asema muistuttaa hämmästyttävästi entisten tilanherrain talonpoikien asemaa Venäjän keskisellä maanviljelysseudulla.

Muuan USA:n pienfarmareiden taloudelliseen häviöön joutumisen osoittimia on kiinnitettyjen farmien määrän lisääntyminen, mikä "merkitsee... sitä, että niiden hallinta siirtyy tosiasiallisesti pääoman käsiin". Finanssipääoman kynsiin jouduttuaan suurin osa farmareista köyhtyy vielä enemmän. "Ken pitää käsissään pankkeja, hän pitää *välittömästi* käsissään kolmasosaa koko Amerikan farmeista ja välillisesti hän hallitsee koko farmimassaa" (sama, ss. 82 ja 89).

Lenin tutki maatalouden kapitalistisen kehityksen yleisiä lainmukaisuuksia ja erikoisuuksia, joita niiden ilmenemisessä on eri maissa, ja valaisi kaiken sen perusteella syvällisesti ja kaikinpuolisesti, kuinka suurtuotanto syrjäyttää pientuotantoa. Tähän monimutkaiseen ja kivulliseen prosessiin sisältyy paitsi suurpääoman suorittama työätekevien talonpoikien ja farmareiden välitön pakkoluovutus myös "pienviljelijäin taloudelliseen häviöön joutuminen, heidän taloutensa aseman huononeminen, mikä

voi jatkua vuosia ja vuosikymmeniä” (sama, s. 60) ja ilmenee ylivoimaisena työntekona ja ravinnon huononemisenä, rasittavana velkataakkana, maanmuokkauksen ja karjan ruokinnan huononemisenä, pientalouden teknillisen kehityksen pysähtymisenä j.n.e.

Ajasta, jolloin Lenin teki analyysin Euroopan ja USA:n kapitalistisesta maataloudesta, on kulunut vuosikymmeniä. Kapitalististen maiden maataloudessa on tapahtunut näiden vuosien mittaan huomattavia muutoksia. Kapitalismin objektiiviset kehityslait ovat kuitenkin pysyneet järkkymättöminä. Kapitalistisen maatalouden kehitys todistaa täydellisesti ja kokonaan oikeaksi ja elinvoimaiseksi marxilais-leniniläisen agraariteorian sekä maaseudun luokkien ja luokkataistelun luonnehdinnan. Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ohjelmassa korostetaan, että kapitalististen maiden maataloutta luonnehtii porvarilliselle järjestelmälle ominaisten ristiriitojen jatkuva syveneminen — tuotannon tehostuva keskittyminen, pienviljelijäin, talonpoikain ja farmareiden, pakkoluovutuksen voimistuminen. Monopolit ovat vallanneet maataloudessa hallitsevat asemat. Miljoonia farmareita ja talonpoikia joutuu taloudelliseen häviöön ja heitä häädetään mailtaan.

Vuosikymmeninä, jotka ovat kuluneet ajasta, jolloin Lenin teki analyysinsä, maataloustuotannon koneistamisessa on tapahtunut suuria muutoksia. Samalla kun kone kohottaa ihmistyön tuottavuutta, se johtaa niin kuin Marxin ja Leninin aikoinakin ristiriitojen jatkuvaan syvenemiseen kapitalistisessa maataloudessa.

Kapitalististen suurtalouksien tuotannon koneistamista seuraa tehostettu työn voimaperäistäminen, työolojen huononeminen, palkkatyöläisten syrjäyttäminen ja työttömyyden lisääntyminen. Samalla joutuu taloudelliseen häviöön yhä enemmän talonpoikain pientalouksia ja farmareita, jotka eivät pysty hankkimaan ja käyttämään järkiperäisesti nykyaikaisia koneita ja joita painaa velka- ja verotaakka; suurtalouksien syrjäyttämistä pienistä ja keskiuurista farmareista tulee vuokraajia tai palkkatyöläi-

siä: osattomia vuokraajafarmareita häädetään mailta. Sitä todistavat USA:ssa, Kanadassa, Ranskassa, Saksan Liittotasavallassa ja muissa kapitalistisissa maissa toimitettujen maataloustiedustelujen yleiset tilastotiedot.

Vastoin reaalista todellisuutta nykyajan porvarillinen poliittinen taloustiede sekä kaikenkarvaiset reformistit ja revisionistit toistelevat kuitenkin erilaisissa muodoissa niitä marxismin-leninisin jo aikoja sitten torjuttuja ja elämän kumoamia teorioita, joiden mukaan pieni talonpoikaistalous on kapitalismin aikana "vankkaa" ja sillä on "paremmuusia" suurtalouteen verrattuna ja joiden mukaan työtätekevien talonpoikien turvattu toimeentulo on mahdollinen kapitalismin aikana.

Nykyajan reformistit ja revisionistit yrittävät herättää henkiin vanhoja oppeja osuustoiminnan avulla tapahtuvasta "maanviljelyksen ei-kapitalistisesta kehityksestä". Porvariston ja sen "sosialististen" apureiden ylistämät tuotteiden myyntiosuuskunnat eivät kuitenkaan pelasta pienviljelijöitä puutteelta eivätkä häviöön joutumiselta. Nykypäivien todellisuus vahvistaa täydellisesti paikkansa pitäväksi analyysin, jonka Lenin teki osuustoiminnasta kapitalistisessa yhteiskunnassa. Monien kapitalististen maiden meijeriosuuskuntia valaisevan konkreettisen aineiston pohjalla Lenin näytti, että osuuskunnat yhdistävät pääasiallisesti suuria (kapitalistisia) talouksia, mutta pienviljelijöistä kuuluu osuuskuntiin aivan mitätön vähemmistö (ks. tätä osaa, ss. 191, 193—194). Nykyäänkin kapitalistimaissa pankkien ja monopolien määräysvaltaan alistettua osuustoimintaa käyttävät hyväkseen etupäässä kapitalistiset taloudet eivätkä pienviljelijät.

Arvostelulla, jonka Lenin antoi porvarillisista reformistisista ja revisionistisista katsomuksista agraarikysymyksessä, on aktuaalinen merkitys nykyäänkin loistavana näytteenä puoluekantaisuudesta tieteessä, leppymättömästä taistelusta vihollismielistä ideologiaa vastaan, porvariston puolustusta, nykyajan reformismia ja revisionis-

mia vastaan. Kapitalismin yleisen kriisin ja luokkaristiiriitojen jatkuvan kärjistymisen kaudella porvaristo ja sen ideologit tehostavat taisteluaan saadakseen talonpoikaiston puolelleen käyttäen menetelmänään sosiaalista demagogiaa, luokkaetujen sopusoinnun reformistista propagointia ja lupaillen pientalonpoikaistolle, että sen asema paranee kapitalismin säilyessä. Leninin agrarikysymyksestä antamat ohjelmaluontoiset ohjeet auttavat kapitalisti- ja siirtomaiden kommunistisia ja työväenpuolueita ratkaisemaan oikein sellaisen tärkeän kysymyksen kuin on työväenluokan suhde talonpoikaistoon liittolaisena vallankumoustaistelussa, jota työväenluokka käy kapitalismia ja kolonialismia vastaan demokratian ja sosialismin puolesta.

Päinvastoin kuin porvarilliset neuvonantajat, jotka kylvävät pientalonpoikien keskuuteen harhakäsityksiä, että hyvinvoinnin saavuttaminen on mahdollista kapitalismin aikana, Lenin korosti, että marxilaisten arvio talonpoikaiston todellisesta asemasta kapitalistimaissa ”johtaa kiertämättä siihen, että tunnustetaan pientalonpoikaiston aseman ulospääsemättömyys ja toivottomuus (toivottomuus — jos se jää ulkopuolelle proletariaatin vallankumouksellisesta taistelusta koko kapitalistista järjestelmää vastaan)” (Teokset, 5. osa, s. 180).

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden historiallisen esimerkin pohjalla koko maailman talonpojat vakuuttuvat maaseudun sosialistisen kehitystien paremmuudesta sekä siitä, että vain todella kansan vallan pysyttämisen ja tuotannollinen osuustoiminta kykenevät pelastamaan talonpojat kurjuudelta ja riistolta ja luomaan olosuhteet, joissa he voivat elää vauraasti ja kulttuurisesti. Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden kokemus on kumonnut lopullisesti pääoman palvelijoiden ”teorian”, että talonpoikaisto on muka juurta myöten sosialismia vastaan. Käytännössä on todistettu paikkansa-pitäväksi se marxismin-leninismien teesi, että talonpoikaistalouden menestyksellinen muuttaminen sosialistiseksi ja työtätekevän talonpoikaiston mukaan saaminen sosialis-

min ja kommunismin rakentamiseen on välttämätöntä ja mahdollista.

* * *

Perusosa tämän osan sisältämistä aineistoista julkaistiin ensimmäisen kerran XIX, XXXI ja XXXII Lenin-kokoelmassa vuosina 1932—1938. Ensimmäisen kerran julkaistaan seitsemän asiakirjaa: Muistiinpanoja E. Seignouret'n kirjasta "Esseitä yhteiskunta- ja agraaritaloudesta", "Ranskan maataloustilasto" kirjassa esitettyjen tietojen erittelylle omistettu käsikirjoitus, huomautuksia G. Fischerin teoksesta "Koneiden sosiaalinen merkitys maataloudessa", "Käsi- ja konetyö" kirjaa erittelevä käsikirjoitus, huomautuksia E. Jordin kirjasta "Sähkömootori maataloudessa" y.m.

Osassa on säilytetty Leninin käsikirjoituksen erikoisuudet: aineiston sijainti, reunaviivoitukset ja alleviivaukset tekstin sisällä. Viimeksi mainitut on osoitettu käyttämällä eri kirjasinlajeja: yhdellä viivalla alleviivatut kohdat on painettu kursiivilla; kahdella — *harvennetulla kursiivilla*; kolmella — *puolilihavalla*; neljällä — *harvennetulla puolilihavalla*; aaltoviivalla — *puolilihavalla kursiivilla*; kahdella aaltoviivalla — *harvennetulla puolilihavalla kursiivilla*.

Tämän laitoksen koko teksti on tarkastettu uudelleen V. I. Leninin käsikirjoitusten ja alkuperäisten lähteiden mukaan.

On tarkastettu uudelleen kaikki tilastotiedot; erinäisissä tapauksissa esiintyvät summien, erotusten ja prosenttilukujen epätarkkuudet on jätetty korjaamatta, sillä ne johtuvat siitä, että Lenin on pyöristänyt lukuja tehdessään muistiinpanoja kysymyksessä olevista lähteistä.

Tässä osassa on julkaistuja aineistoja koskeissa alahuomautuksissa viitattu V. I. Leninin teoksiin "Agraarikysymys ja 'Marxin arvostelijat'" ja "Uusia tietoja kapi-

talismin kehityslaeista maanviljelyksessä”. Ne osoittavat alustavien aineistojen olevan erottamattomassa yhteydessä Leninin teoksiin ja näyttävät havainnollisesti, miten Lenin on käyttänyt näitä aineistoja teoksissaan.

*NKP:n Keskuskomitean
marxismin-leninismien instituutti*
